

REGLUGERÐ

um vinnslu upplýsinga um fjárhagsmálefni og lánstraust

I. KAFLI

Markmið, gildissvið og skilgreiningar

1. gr.

Markmið og gildissvið

Markmið reglugerðar þessarar er að tryggja gagnsæi, sanngirni, áreiðanleika, gæði, meðalhóf og öryggi við vinnslu upplýsinga sem varða fjárhagsmálefni og lánstraust einstaklinga og lögaðila.

Reglugerðin gildir um vinnslu upplýsinga um fjárhagsmálefni og lánstraust einstaklinga og lögaðila í því skyni að miðla þeim til annarra. Reglugerðin gildir því ekki um vinnslu lánveitenda á slíkum upplýsingum einvörðungu til eigin nota eða um vinnslu opinberra aðila sem vinna slíkar upplýsingar í samræmi við lög.

2. gr.

Skilgreiningar

Í þessari reglugerð er merking hugtaka í samræmi við orðskýringar laga um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga. Þá er merking eftirfarandi orða sem hér segir:

- Fjárhagsupplýsingastofa*: Handhafi leyfis Persónuverndar skv. 1. mgr. 15. gr. laga nr. 90/2018 um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga til að vinna upplýsingar um fjárhagsmálefni og lánstraust einstaklinga og lögaðila í því skyni að miðla þeim til annarra.
- Áskrifandi*: Einstaklingur eða lögaðili sem hefur skráðan aðgang hjá fjárhagsupplýsingastofu.
- Lánshæfismat*: Mat lánveitanda á lánshæfi aðila byggt á tölulegum útreikningi á grundvelli upplýsinga, sem eru til þess fallnar að veita áreiðanlegar vísendingar um líkindi þess hvort viðkomandi getur efnt láNSSamning.
- Löginnheimta*: Innheimtuaðferð á grundvelli réttarfarslaga sem framkvæmd er af lögmanni og telst hafin við aðgerðir sem byggjast á réttarfarslögum eða tilkynningum sem samrýmast góðum lögmannsháttum.
- Skrá um opinberar gjörðir*: Skrá sem er aðgengileg gegn gjaldi og hefur að geyma upplýsingar sem hafa verið birtar opinberlega, s.s. í Lögbirtingablaði.
- Skýrsla um lánshæfi*: Niðurstaða útreiknings fjárhagsupplýsingastofu á líkindum þess hvort aðili getur efnt láNSSamning.
- Starfsleyfi*: Leyfi Persónuverndar skv. 1. mgr. 15. gr. laga nr. 90/2018 til starfrækslu fjárhagsupplýsingastofu og vinnslu upplýsinga sem varða

- fjárhagsmálefni og lánstraust einstaklinga og lögaðila í því skyni að miðla þeim til annarra.
8. *Vanskilaskrá*: Skrá sem er aðgengileg gegn gjaldi og hefur að geyma upplýsingar um einstaklinga og lögaðila sem hafa ekki staðið við fjárhagslegar skuldbindingar sínar.
 9. *Vöktun kennitölu*: Þjónusta sem felst í því að áskrifandi er látinn vita ef tiltekin kennitala er færð á eða af vanskilaskrá, upplýsingar tengdar kennitölunni eru færðar af vanskilaskrá eða ef breyting verður á lánshæfismati viðkomandi.

II. KAFLI

Starfsskilyrði fjárhagsupplýsingastofu

3. gr.

Starfsleyfi

Heimild til að vinna upplýsingar um fjárhagsmálefni og lánstraust einstaklinga og lögaðila í því skyni að miðla þeim til annarra er háð leyfi Persónuverndar. Persónuvernd er eingöngu heimilt að veita þeim aðilum starfsleyfi skv. framangreindu sem stofnunin metur líklega til að geta fullnægt skyldum ábyrgðaraðila samkvæmt lögum um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga, reglugerð þessari og þeim skilmálum sem stofnunin setur.

Persónuvernd getur bundið starfsleyfi skilmálum sem þó mega ekki vera meira íþyngjandi en sem leiðir af reglugerð þessari.

Fjárhagsupplýsingastofu er skylt að tilkynna Persónuvernd fyrirhugaðar breytingar á vinnslu persónuupplýsinga sem heyrir undir starfsleyfi. Stöðvun á rekstri og vinnslu skal tilkynna Persónuvernd þegar í stað.

Fjárhagsupplýsingastofu er heimilt að fela öðrum aðila að annast vinnslu persónuupplýsinga sem heyrir undir starfsleyfi, í heild eða að hluta, í samræmi við ákvæði 25. gr. laga nr. 90/2018 og 28. gr. reglugerðar (ESB) 2016/679, enda hafi hún áður upplýst Persónuvernd um það.

Starfsleyfi fjárhagsupplýsingastofa skal vera ótímabundið en Persónuvernd er heimilt að endurskoða skilmála starfsleyfis eða afturkalla það ef:

- a. fjárhagsupplýsingastofa fer ekki að ákvæðum laga um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga, reglugerðar þessarar eða skilmála í starfsleyfi, eða sýnt þykir að hún uppfylli að öðru leyti ekki lengur skilyrði til þess að hljóta starfsleyfi,
- b. breytingar verða á lögum og reglum sem um starfsemi fjárhagsupplýsingastofu,
- c. fjárhagsupplýsingastofa tilkynnir Persónuvernd um fyrirhugaðar breytingar á vinnslu persónuupplýsinga skv. 3. mgr. og stofnunin telur það nauðsynlegt með hliðsjón af fyrirhuguðum breytingum, eða,
- d. fjárhagsupplýsingastofa hættir starfsemi sem heyrir undir reglugerð þessa.

4. gr.

Samningur við áskrifanda

Fjárhagsupplýsingastofa skal gera skriflega samninga við áskrifendur sína. Með slíkum samningi skal fjárhagsupplýsingastofa m.a. tryggja að:

- a. áskrifandi byggi vinnslu persónuupplýsinga, sem felst í öflun upplýsinga frá fjárhagsupplýsingastofu, uppflettingu í skráum hennar eða vöktun kennitalna, á fullnægjandi vinnsluheimildum samkvæmt persónuverndarlögum,
- b. áskrifandi tilgreini og skrái tilgang hvernar uppflettingar í skráum fjárhagsupplýsingastofu, öflunar skýrslu um mat á lánshæfi einstaklings og vöktunar kennitölu,
- c. áskrifandi sem vaktar kennitölu láti af vöktun hennar þegar ekki eru lengur fyrir hendi lögmætir hagsmunir af vöktuninni,
- d. áskrifandi ábyrgist að kröfur, sem skuldari hefur sannanlega andmælt, verði ekki sendar til skráningar hjá fjárhagsupplýsingastofu nema ef andmælin eru augljóslega tilefnislaus,
- e. áskrifandi ábyrgist að honum sé ekki kunnugt um að skuldari hafi nokkrar réttmætar mótbárur gegn greiðslu skuldar áður en upplýsingar um vanskil eru sendar fjárhagsupplýsingastofu til skráningar,
- f. áskrifandi upplýsi fjárhagsupplýsingastofu um að skuld sé greidd eða henni komið í skil með öðrum hætti,
- g. áskrifandi afriti ekki skrár fjárhagsupplýsingastofu, samtengi þær við aðrar skrár eða vinni upplýsingar úr henni á nokkurn annan, sem er í ósamræmi við umsaminn tilgang vinnslunnar,
- h. hver sá einstaklingur sem fær aðgang að skráum fjárhagsupplýsingastofu hafi sitt eigið aðgangsorð sem honum sé óheimilt að láta öðrum í té eða nota á vegum annars áskrifanda,
- i. allar vinnsluáðgerðir hvers notanda verði rekjanlegar,
- j. áskrifandi ábyrgist að einstakir notendur nýti aðgang sinn að skráum fjárhagsupplýsingastofu, þ. á m. vöktun kennitölu, í samræmi við ákvæði laga um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga og þessarar reglugerðar, og tilkynni fjárhagsupplýsingastofu um frávík frá lögmætri notkun einstakra notenda á aðgangi sínum,
- k. áskrifandi veiti hinum skráða ávallt lögbundna fræðslu, og að,
- l. áskrifandi upplýsi einstakling eða lögaðila ef synjun um lánveitingu byggist á upplýsingum úr skráum fjárhagsupplýsingastofu.

Fjárhagsupplýsingastofa skal hafa eftirlit með því að áskrifandi fari að samningi samkvæmt 1. mgr. Verði fjárhagsupplýsingastofu kunnugt um að áskrifandi hafi brotið gegn skilmálum áskriftarsamnings ber henni að tilkynna það til Persónuverndar án tafar.

5. gr.

Almennt um heimila vinnslu upplýsinga

Fjárhagsupplýsingastofu er einungis heimilt að vinna með persónuupplýsingar sem eru áreiðanlegar og hafa afgerandi þýðingu við mat á fjárhagsstöðu og lánstrausti einstaklings eða lögaðila.

Fjárhagsupplýsingastofa skal tryggja að farið sé að öllum meginreglum um vinnslu persónuupplýsinga og geta á hverjum tíma sýnt fram á það, skv. 8. gr. laga nr. 90/2018, og 5. gr. reglugerðar (ESB) 2016/679, þ. á m. að þær upplýsingar sem unnið er með og útreikningur á grundvelli þeirra veiti sem réttasta mynd af fjárhagsstöðu og lánstrausti viðkomandi.

Fjárhagsupplýsingastofu er heimilt að vinna með upplýsingar um nafn einstaklings eða lögaðila, heimilisfang, kennitölu, félagafarm, stöðu og atvinnu og aðrar upplýsingar sem er hægt að fá úr opinberum skráum eða frá áskrifendum samkvæmt ákvæðum reglugerðar þessarar.

Fjárhagsupplýsingastofu er óheimilt að skrá viðkvæmar persónuupplýsingar og upplýsingar um refsiverða háttsemi.

Fjárhagsupplýsingastofu er óheimilt að skrá og miðla upplýsingum um kröfu ef réttmætur vafi leikur á um lögmæti hennar.

Fjárhagsupplýsingastofu er óheimilt að skrá og miðla upplýsingum um kröfu ef skuldari hefur sannlega andmælt henni gagnvart körfuhafa og krafan hefur ekki verið staðfest með aðfararhæfum dómi eða ákvörðun sýslumanns um að fullnusta kröfuna eftir að hún hefur verið kunngjörð í opinberri auglýsingu. Þetta á ekki við ef andmæli skuldara eru augljóslega tilefnislaus.

Fjárhagsupplýsingastofu er óheimilt að miðla upplýsingum um kröfu sem er ekki lengur í vanskilum.

Fjárhagsupplýsingastofu er óheimilt að miðla upplýsingum um hversu oft einstaklingi hefur verið flett upp í skráum hennar.

Persónuvernd getur veitt fjárhagsupplýsingastofu sérstaka heimild til að safna og vinna með upplýsingar um önnur atriði en í reglugerð þessari greinir.

6. gr.

Miðlun persónuupplýsinga

Fjárhagsupplýsingastofu er heimilt að miðla persónuupplýsingum til áskrifanda samkvæmt reglugerð þessari með stafrænum hætti um örugga fjartengingu. Áskrifanda skal aðeins vera heimilt að fletta upp upplýsingum um einn einstakling í einu og skulu nauðsynlegar öryggisráðstafanir viðhafðar til að fyrirbyggja að áskrifandi geti afritað skrár, samtengt þær við aðrar skrár eða unnið með þær á annan hátt en til uppflettingar.

Fjárhagsupplýsingastofa skal einvörðungu miðla persónuupplýsingum til áskrifanda eða viðtakanda sem er skráður hjá tilteknum áskrifanda og sem hefur auðkennt sig með fullnægjandi hætti og skráð tilgang vinnslunnar. Fjárhagsupplýsingastofa skal að lágmarki

varðveita upplýsingar um alla viðtakendur persónuupplýsinga, hvaða upplýsingar þeir hafa fengið, hvenær og í hvaða tilgangi í tvö ár frá viðtöku.

Fjárhagsupplýsingastofu er heimilt að veita áskrifanda þjónustu sem felst í vöktun kennitölu einstaklings ef vöktunin er nauðsynleg fyrir áskrifandann til að innheimta kröfu eða kröfur á hendur einstaklingi eða lögaðila eða vegna fjárhagslegrar fyrirgreiðslu áskrifanda til viðkomandi.

Fjárhagsupplýsingastofa skal tryggja að áskrifandi geti miðlað til hennar með einföldum hætti afritum frumgagna um tilurð kröfu, hvort sem er á pappír eða í rafrænu formi.

Ef nauðsynlegt er að senda upplýsingar milli fjárhagsupplýsingastofu og áskrifanda um óvarið Netið skulu þær vera dulkóðaðar.

III. KAFLI

Skrár fjárhagsupplýsingastofu

7. gr.

Heimil vinnsla persónuupplýsinga í skrá um opinberar gjörðir

Heimilt er að skrá í skrá um opinberar gjörðir upplýsingar sem hafa verið birtar opinberlega, s.s. í Lögbirtingablaði, og uppfylla skilyrði 5. gr.

Fjárhagsupplýsingastofa skal gæta þess að eyða upplýsingum af skrá um opinberar gjörðir þegar þær uppfylla ekki lengur skilyrði 1. og 2. mgr. 5. gr.

8. gr.

Heimil vinnsla persónuupplýsinga í vanskilaskrá

Heimilt er að skrá upplýsingar um vanskil einstaklings (hinn skráða) í vanskilaskrá ef annað af eftirfarandi á við:

- Upplýsingarnar hafa verið löglega birtar eða gerðar aðgengilegar í opinberum gögnum.
- Upplýsingarnar stafa frá áskrifanda og varða eina eða fleiri kröfur hans á hendur hinum skráða og höfuðstóll þeirra nemur samtals að lágmarki 50.000 krónum og annað hvort er löginheimta hafin eða fyrir liggur skrifleg viðurkenning hins skráða á gjaldfallinni skuld.

Fjárhagsupplýsingastofu er heimilt að miðla upplýsingum skv. 1. mgr. til áskrifanda að því marki sem nauðsynlegt telst miðað við tilgang miðlunarinnar, að öðru leyti en því að óheimilt er að miðla upplýsingum um samning um greiðsluáðlögun, hafi ekki komið til vanefnda hans. Við miðlun upplýsinganna skal greina frá því hvaðan þær eru fengnar, hver er kröfuhafi og hver grundvöllur kröfunnar er.

Fjárhagsupplýsingastofu er óheimilt að miðla upplýsingum um nafn hins skráða ef henni er kunnugt um að sú krafa, sem liggur til grundvallar skráningu, hefur verið greidd eða henni verið komið í skil með öðrum hætti. Á þetta við um hvort tveggja, upplýsingar

sem eru almennt aðgengilegar og ekki, en þó ekki um upplýsingar um gjaldþrotáúrskurði og skiptalok.

Fjárhagsupplýsingastofa skal gæta þess að eyða upplýsingum af vanskilaskrá þegar þær uppfylla ekki lengur skilyrði 1. og 2. mgr. 5. gr.

IV. KAFLI

Skýrsla um lánshæfi

9. gr.

Gerð skýrslu um lánshæfi

Fjárhagsupplýsingastofu er, að beiðni einstaklings eða lögaðila, heimilt að gera skýrslu um lánshæfi viðkomandi og miðla henni til þriðja aðila.

Skýrsla um lánshæfi skal byggjast á áreiðanlegum upplýsingum sem eru til þess fallnar að veita áreiðanlegar vísbendingar um líkindi þess hvort viðkomandi einstaklingur eða lögaðili getur efnt lánsamning.

Fjárhagsupplýsingastofu er heimilt að afla og vinna upplýsingar úr opinberum gögnum í því skyni og að því marki sem nauðsynlegt er til að framkvæma áreiðanlegt lánshæfismat fyrir einstaklinga og lögaðila.

Fjárhagsupplýsingastofu er heimilt að vinna aðrar upplýsingar í því skyni að framkvæma áreiðanlegt lánshæfismat að fengnu samþykki einstaklings eða lögaðila. Ef um einstakling er að ræða þarf samþykki hans að uppfylla skilyrði 10. gr. laga nr. 90/2018.

Þrátt fyrir ákvæði 3. og 4. mgr. er fjárhagsupplýsingastofu óheimilt, við gerð skýrslu um lánshæfi, að nota upplýsingar sem uppfylla ekki skilyrði 1. mgr. 8. gr. eða upplýsingar sem varða samning um greiðsluáðlögun, hafi ekki komið til vanefnda hans.

Við gerð skýrslu um lánshæfi er fjárhagsupplýsingastofu óheimilt að vinna með upplýsingar, sem mæla gegn lánstrausti aðila, að liðnum fimm árum frá skráningu þeirra í vanskilaskilaskrá nema ef unnt er að sýna fram á að upplýsingarnar hafa afgerandi þýðingu við útreikning á líkindum þess hvort viðkomandi getur efnt lánsamning.

10. gr.

Miðlun skýrslu um lánshæfi einstaklings

Í skýrslu um lánshæfi einstaklings, sem er miðlað til þriðja aðila, skulu eingöngu vera upplýsingar um niðurstöður lánshæfismats. Fjárhagsupplýsingastofu er þó heimilt að greina frá því í skýrslu um lánshæfismat hvort byggt er á breytum sem hinn skráði hefur sérstaklega samþykkt, skv. 4. mgr. 9. gr.

V. KAFLI

Réttindi skráðra einstaklinga og lögaðila

11. gr.

Viðvörðunar- og fræðsluskýlda fjárhagsupplýsingastofu

Þegar fjárhagsupplýsingastofa safnar fjárhagsupplýsingum frá öðrum en skráðum einstaklingi eða lögaðila skal hún samtímis og eigi síðar en 14 dögum áður en upplýsingunum er miðlað í fyrsta sinn gera viðkomandi viðvart og veita honum upplýsingar samkvæmt 14. gr. reglugerðar (ESB) 2016/679, sbr. 17. gr. laga nr. 90/2018, þ. á m. upplýsingar um rétt hans til að fá upplýsingar um vinnslu upplýsinganna og aðgang að þeim, upplýsingar sínar leiðréttar, þeim eytt eða vinnslu þeirra takmarkaða.

Þegar skráður einstaklingur eða lögaðili leggur fram beiðni um gerð og miðlun skýrslu um lánshæfismat skal fjárhagsupplýsingastofa greina viðkomandi frá því um leið hvaða upplýsingar og breytur verða notaðar við framkvæmd matsins.

Þegar áskrifandi aflar upplýsinga um skráðan einstakling eða lögaðila, hvort sem það er með uppflettingu eða öflun skýrslu um lánshæfi, eða hefur vöktun kennitölu viðkomandi skal fjárhagsupplýsingastofa samstundis og eigi síðar en innan mánaðar gera viðkomandi viðvart um hvaða áskrifandi aflaði upplýsinga um hann eða hóf vöktun kennitölu hans og í hvaða tilgangi. Með sama hætti skal skráðum einstaklingi eða lögaðila gert viðvart þegar látið er af vöktun kennitölu.

Fjárhagsupplýsingastofa skal að öðru leyti hafa frumkvæði að því að veita skráðum einstaklingum og lögaðilum, að því leyti sem við á, upplýsingar samkvæmt ákvæðum 12.-14. gr. reglugerðar (ESB) 2016/679, sbr. 17. gr. laga nr. 90/2018.

12. gr.

Upplýsinga- og aðgangsréttur

Fjárhagsupplýsingastofa skal, sem fyrst og eigi síðar en 14 dögum eftir að sett er fram beiðni þar um, afhenda skráðum einstaklingi eða lögaðila afrit þeirra upplýsinga sem eru í vinnslu samkvæmt reglugerð þessari og upplýsingar um vinnsluna. Þó getur fjárhagsupplýsinga neitað að verða við slíkri beiðni ef hún getur sýnt fram á að beiðnin sé tilefnislaus eða óhófleg, þ. á m. ef aðgangs- og upplýsingabeiðni er sett fram af sama aðila með minna en tveggja vikna millibili.

Fjárhagsupplýsinga skal, að beiðni skráðs einstaklings, veita honum upplýsingar um vægi einstakra breytna við útreikning á líkindum í skýrslu um mat á lánshæfi hans og þau rök sem liggja þar að baki.

Hinn skráði skal að öðru leyti eiga rétt til aðgangs að persónuupplýsingum sínum og fá allar þær upplýsingar um vinnslu þeirra sem greinir í 1. mgr. 15. gr. reglugerðar (ESB) 2016/679, sbr. 17. gr. laga nr. 90/2018.

13. gr.

Leiðrétting, eyðing og takmörkun á vinnslu

Fjárhagsupplýsingastofa ber ábyrgð á því að þær upplýsingar sem hún vinnur með séu áreiðanlegar og uppfærðar eftir þörfum og skal eyða eða leiðrétta án tafar upplýsingar sem eru rangar, villandi eða ófullkomnar eða hafi þær að öðru leyti ekki verið skráðar samkvæmt ákvæðum reglugerðar þessarar eða skilmálum starfsleyfis.

Ef óheimilt er að eyða eða breyta upplýsingum, sem eru tilgreindar í 1. mgr., samkvæmt ákvæðum annarra laga eða reglna skal takmarka vinnslu þeirra eins og frekast er unnt.

Ef upplýsingum, sem eru óáreiðanlegar eða ófullkomnar, hefur verið miðlað ber fjárhagsupplýsingastofu að tilkynna sérhverjum viðtakanda upplýsinganna um hvers kyns leiðréttingu eða eyðingu þeirra eða takmörkun á vinnslu og hindra, eftir því sem henni er frekast unnt, að upplýsingarnar hafi áhrif á hagsmuni skráðs einstaklings eða lögaðila.

Skráðir einstaklingur og lögaðilar, að því leyti sem við á, njóta að öðru leyti réttinda til að fá upplýsingar sínar leiðréttar, þeim eytt eða vinnslu þeirra takmarkaða samkvæmt ákvæðum 16. – 18. gr. reglugerðar (ESB) 2016/679, sbr. 1. mgr. 20. gr. laga nr. 90/2018.

14. gr.

Andmælaréttur skráðs einstaklings

Þegar fjárhagsupplýsingastofa gerir skráðum einstaklingi viðvart um vinnslu, skv. 1. mgr. 11. gr., skal hún með skýrum hætti gera honum grein fyrir réttinum til að andmæla vinnslu persónuupplýsinga sinna og skal hinn skráði þá þegar eiga rétt á að andmæla vinnslunni í samræmi við ákvæði 1. mgr. 21. gr. reglugerðar (ESB) 2016/679, sbr. 1. mgr. 21. gr. laga nr. 90/2018. Fjárhagsupplýsingastofu ber að bregðast við í samræmi við sömu ákvæði.

Fallist fjárhagsupplýsingastofa ekki á andmæli hins skráða skal hún greina honum frá því með skriflegum hætti eigi síðar en 14 dögum eftir að andmæli bárust henni og leiðbeina honum samtímis um rétt hans til að leita til Persónuverndar.

15. gr.

Sérákvæði í starfsleyfi Persónuverndar

Í skilmálum starfsleyfis getur Persónuvernd mælt fyrir um sérstakar skyldur fjárhagsupplýsingastofu hvað varðar viðvörðun- og fræðsluskyldur hennar, aðgangs- og upplýsingarétt skráðra einstaklinga og lögaðila, rétt þeirra til að fá upplýsingar sínar leiðréttar, þeim eytt og vinnslu þeirra takmarkaða og rétt skráðs einstaklings til að andmæla vinnslu.

VI. KAFLI
Lagastoð og gildistaka

16. gr.

Reglugerð þessi, sem er sett samkvæmt heimild í 2. mgr. 15. gr. laga nr. 90/2018 um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga, öðlast þegar gildi.

Dómsmálaráðuneytinu, . 2023

Jón Gunnarsson

Haukur Guðmundsson